

EDUSKUNNAN VASTAUS 199/2008 vp

Hallituksen esitys laiksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta (HE 190/2008 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 25/2008 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Puitepäätöksen täytäntöönpano

Brysselissä 18 päivänä joulukuuta 2006 Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisen tietojen ja tiedustelutietojen vaihdon yksinkertaistamisesta tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2006/960/YOS, jäljempänä *puitepäätös*, lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset ovat lakina noudatettavia, jollei tästä laista muuta johdu.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan tietojen ja tiedustelutietojen vaihtamiseen puitepäätöksen nojalla rikosten estämiseksi ja selvittämiseksi.

Tätä lakia sovelletaan myös silloin, kun tietoja luovutetaan varallisuuden takaisinhankinnasta vastaavien jäsenvaltioiden toimistojen yhteistyöstä rikoksen tuottaman hyödyn tai muun rikokseen liittyvän omaisuuden jäljittämisessä ja

tunnistamisessa tehdyn neuvoston päätöksen 2007/845/YOS nojalla.

3 §

Tiedon ja tiedustelutiedon määritelmä

Tässä laissa tarkoitetaan tiedoilla ja tiedustelutiedoilla:

1) henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 2—4 ja 6 §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterien tietoja;

2) tullilain (1466/1994) 21—23 ja 23 a—23 d §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterien tietoja;

3) henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 3, 4 ja 7—12 §:ssä tarkoitettujen henkilörekisterien tietoja; sekä

4) tietoja, jotka ovat muutoin poliisin, tullilaitoksen tai rajavartiolaitoksen hallussa taikka pakkokeinoja käyttämättä saatavilla poliisilain (493/1995) 35, 36 ja 36 a §:n, henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 13 §:n, tullilain 28 §:n, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 17, 18 ja 22 §:n taikka muun lain tai sopimuksen perusteella.

4 §

Toimivaltaiset lainvalvontaviranomaiset

Puitepäätöksessä tarkoitettuja toimivaltaisia lainvalvontaviranomaisia Suomessa ovat poliisi, tullilaitos ja rajavartiolaitos.

5 §

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen pyynnöstä

Toimivaltaisen lainvalvontaviranomaisen on luovutettava tietoja ja tiedustelutietoja rikostutkinnasta tai rikostiedusteluoperaatiosta vastaavalle toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle lainvalvontaviranomaiselle tämän pyynnöstä, jos tie-

dot ja tiedustelutiedot ovat tarpeen rikosten estämiseksi tai selvittämiseksi.

Tiedot ja tiedustelutiedot luovutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 17—19 §:ssä, tullilain 25, 26 ja 26 a §:ssä sekä henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 26—28 §:ssä säädetyin edellytyksin.

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 ja 47 a §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

6 §

Oma-aloitteinen tietojen ja tiedustelutietojen luovuttaminen

Toimivaltaisen lainvalvontaviranomaisen on luovutettava tietoja ja tiedustelutietoja rikostutkinnasta tai rikostiedusteluoperaatiosta vastaavalle toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle lainvalvontaviranomaiselle myös oma-aloitteisesti, jos luovuttamisen voidaan olettaa edistävän rikoksen johdosta tapahtuvasta luovuttamisesta Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä annetun lain (1286/2003) 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen rikosten ehkäisemistä tai selvittämistä.

Tiedot ja tiedustelutiedot luovutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 17—19 §:ssä, tullilain 25, 26 ja 26 a §:ssä sekä henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 26—28 §:ssä säädetyin edellytyksin.

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamista koskevaan päätöksentekoon sovelletaan, mitä henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 20 ja 47 a §:ssä, tullilain 26 a §:ssä, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain 29 §:ssä sekä muualla laissa säädetään.

7 §

*Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamisesta
kieltäytyminen*

Toimivaltaisen lainvalvontaviranomaisen on kieltäydyttävä tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamisesta, jos:

1) tietojen luovuttaminen saattaa loukata Suomen täysivaltaisuutta tai vaarantaa Suomen turvallisuutta taikka muita olennaisia kansallisia etuja;

2) tietojen luovuttaminen on ristiriidassa ihmisoikeuksia ja perusoikeuksia koskevien periaatteiden kanssa;

3) tietojen luovuttaminen muutoin on Suomen oikeusjärjestyksen peruseriaatteiden vastaista; tai

4) tietojen luovuttaminen edellyttää oikeusviranomaisen lupaa eikä tällaista lupaa ole saatu.

Tietojen ja tiedustelutietojen luovuttamisesta voidaan kieltäytyä, jos:

1) pyynnön täyttäminen vaatii teon laatuun tai tietojen merkitykseen nähden kohtuuttomasti voimavaroja;

2) pyynnön täyttäminen saattaa haitata rikosten estämistä tai selvittämistä Suomessa;

3) pyynnön täyttäminen saattaa vaarantaa henkilöiden turvallisuuden; tai

4) pyynnön perusteena oleva teko ei ole sellainen rikos tai sitä ei ole Suomessa vastaavissa

olosuhteissa tehtynä pidettävä sellaisena rikoksena, josta Suomen lain mukaan säädetty ankarin rangaistus on enemmän kuin yksi vuosi vankeutta.

8 §

Suhde muihin lakeihin ja kansainvälisiin velvoitteisiin

Tässä laissa tarkoitettuun yhteistyöhön sovelletaan lisäksi, mitä siitä erikseen säädetään tai sovitaan.

9 §

Asetuksenantovaltuus

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä puitepäätöksen ja tämän lain täytäntöönpanosta.

10 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 11 päivänä joulukuuta 2008
